7833 ـ بالام ئەخلاقسىز بولۇپ قالسا قانداق مۇئامىلە قىلىشىم كېرەك؟

سۇئال

سوئال: پەرزەنتلىرىمدىن بىرىنىڭ باشقىلارنىڭ نەرسىلىرىنى ئوغرىلىۋالغانلىقىنى بىلىپ بەكلا ئاچچىقىم كەلدى. ئۇنىڭ بۇ قىلمىشى كېلىچىكىگە تەسىر يەتكۈزەمدۇ دەپ ئەنسىرەۋاتىمەن. ماڭا بۇ ھەقتە مەسلىھەت بېرىشىڭلارنى ئۈمىت قىلىمەن.

تەپسىلى جاۋاپ

بارچە مەدھىيىلەر ئاللاھقا خاستۇر.

كىچىك ئۆسمۈرلەر تۆۋەندىكىدەك بىر قانچە خىل سەۋەبلەر تۈپەيلى ئەخلاقسىزلىق يوللىرىغا مېڭىپ قىلىشى مۇمكىن:

1- بالىڭىز بەلكىم ئوغرىلاش بىلەن ئارىيەتكە ئېلىشنىڭ پەرقىنى بىلمەسلىكى مۇمكىن، شۇنداقلا كىشىلىك ئىگىلىك مەسىلىسىنى ئانچە چۈشىنىپ كەتمەسلىكى مۇمكىن.

2- ئۆزى باشقىلاردىمۇ بار بىرەر نەرسىسىنى يوتتۇرۇپ قويغانلىقى سەۋەبىدىن بىر نەرسە ئوغرىلىشى مۇمكىن.

3- ئاتا-ئانىلىرىنىڭ دىققىتىنى ئۆزىگە تارتىش ئۈچۈن نەرسە ئوغرىلىشى مۇمكىن.

سىزگە تۆۋەندىكىدەك مەسلىھەت بېرىمىز:

1- سالماق بولۇڭ. ئۇنى ئەيىبلەپ خىجىل قىلىپ قويماڭ. بۇ سىزنىڭ بالىڭىزغا تەربىيە ئىشلىشىڭىزگە ياخشى بىر پۇرسەتتۇر.

2- بالىڭىزغا نەسىھەت قىلىڭ، تەربىيە بېرىڭ. باشقىلارنىڭ نەرسىلىرىنى ئېلىۋېلىشنىڭ ناچار ئەخلاق ئىكەنلىكىنى تەكىتلەڭ.

ئۇنىڭغا ئىسلامدىكى ئوغرىلىق قىلىشقا دائىر بەلگىلىمىلەرنى چۈشەندۈرۈڭ. ئۇنىڭغا ئاللاھ تائالانىڭ ئۆزىنىڭ كىتابىدا مۇنداق دېگەنلىكىنى ئېيتىڭ: ئوغرىلىق قىلغۇچى ئەرنىڭ ۋە ئوغرىلىق قىلغۇچى ئاياللىنىڭ قىلمىشىنى جازالاپ، ئاللاھ تەرىپىدىن ئىبرەت قىلىش يۈزىسىدىن قوللىرىنى كېسىڭلار، ئاللاھ (ئۆز ئەمرىنى ئىشقا ئاشۇرۇشتا) غالىبتۇر، ھېكمەت بىلەن ئىش قىلغۇچىدۇر سۈرە مائىدە 38-ئايەت.

پەيغەمبەر ئاياللارنىڭ بەيئىتىنى قوبۇل قىلغان چاغدا ئۇلارنىڭ نەرسە ئوغرىلىماسلىقىنى تەلەپ قىلغان، بۇ ھەقتە ئاللاھ تائالا مۇنداق دېگەن: ئى پەيغەمبەر! مۆمىن ئاياللار ساڭا كېلىپ، ئاللاھقا ھېچ نەرسىنى شېرىك كەلتۈرمەسلىككە، ئوغرىلىق قىلماسلىققا، زىنا قىلماسلىققا، بالىلىرىنى (جاھىلىيەت دەۋرىدىكىدەك قىز بالىلىرىنى نومۇستىن ياكى كەمبەغەللىكتىن قورقۇپ) ئۆلتۈرمەسلىككە، باشقىلارنىڭ بالىسىنى يالغاندىن ئەرلىرىنىڭ بالىسى قىلىۋالماسلىققا، سەن بۇيرۇغان ياخشى ئىشلاردىن باش تارتماسلىققا بەيئەت قىلسا (يۇقىرىقى شەرتلەر ئاساسىدا) ئۇلارغا بەيئەت قىلغىن سۈرە مۇمتەھىنە 12-ئايەت.

بالىڭىزغا ئاللاھنىڭ ھەرۋاقىت بىزنى كۆرۈپ تۇرىدىغانلىقىنى ئېيتىڭ. ئاللاھ مۇنداق دېگەن: سىلەر قەيەردە بولساڭلار، ئاللاھ سىلەر بىلەن بىرگە، ئاللاھ قىلىۋاتقان ئىشلىرىڭلارنى كۆرۈپ تۇرغۇچىدۇر. سۈرە ھەدىد 4-ئايەت

ئاللاھ يەنە مۇنداق دېگەن: ئاللاھ قىلمىشىڭلارغا شاھىتتۇر سۈرە ئالى ئىمران 98- ئايەت.

ئۇنىڭغا مەيلى قانچىلىك يوشۇرۇن ھالدا، كىشىلەرنىڭ نەزەرىدىن خالىي ھالدا نەرسە ئوغرىلىسىمۇ ئاللاھنىڭ ئۇنى كۆرۈپ تۇرىدىغانلىقىنى ئېيتىڭ، چۈنكى ئاللاھ تائالا مۇنداق دېگەن: ئۇ سىرنى ۋە ئۇنىڭدىنمۇ مەخپىيرەك ئىشلارنى بىلىپ تۇرىدۇ سۈرە تاھا 7-ئايەت.

3- بالىڭز بىلەن چوقۇم يۈز-تۇرانە پاراڭلىشىڭ. بالىڭزنى باشقىلارنىڭ نەرسىلىرىنى ئېلىۋېلىشنىڭ ياخشى ئەمەسلىكىنى چۈشەندۈرۈڭ. مەسىلەن، ئۇنىڭغا مۇنداق دېسىڭز بولىدۇ: "مەن سىزنىڭ دۇكاندىن كەمپۈت ئېلىۋالغانلىقىڭزنى بىلىمەن، سىز ئۆزىڭزنى شۇنىڭغا ئېھتىياجلىق دەپ ئويلىدىڭز، لېكىن ئوغرىلىق قىلىش توغرا ئەمەس. كېيىن قېتىم سىزگە بىرەر نەرسە كېرەك بولسا ماڭا دېسىڭز، مەن ئىلىپ بېرىمەن. سىزنىڭ راستچىل بالا ئىكەنلىكىڭزنى بىلىمەن". "ئەگەر شۇ نەرسىسى يېتۈپ كەتكەن كىشىنىڭ ئورنىدا سەن بولساڭ قانداق قىلاتتىڭ؟" دېگەندەك سوئاللارنى سوراش ئارقىلىق بالىڭزغا نەرسىسى ئۆغۇرلانغۇچىنىڭ ھېسسىياتىنى بىلدۈرۈشكە تىرىشىڭ.

4- ئۇنىڭغا چوقۇم مۇڭايىق ھالدا جازا بېرىڭ، مەسىلەن ئوغرىلىڭالغان نەرسىنى ئىگىسىگە قايتۇرۇپ بېرىشنى ۋە كەچۈرۈم سوراشنى، ئەگەر بۇزۇپ قويغان بولسا ياكى ئىشلىتىپ بولغان بولسا شۇنىڭ قىممىتىدە تۆلەم تۆلەپ بېرىشنى ئېيتىڭ، ئائىلىدە ئۇنى مۇڭايىق ئىشقا سېلىش ياكى ھەپتىلىك ئويناشتىن مەھرۇم قىلىش ئارقىلىق جازا قوللىنىشىڭز مۇمكىن. ئەمما سىز بالىڭزغا مەزكۇر جازانىڭ ئۇ ياماندا قىلمىشى ئۈچۈن بېرىلگەنلىكىنى چوقۇم بىلدۈرۈشىڭز لازىم. ئۇنداق بولمىغاندا بالىدا ئاتا-ئانام مېنى ياماندا كۆرىدىكەن دېگەن ئۇقۇم پەيدا بولۇپ قىلىشى ئېھتىمالغا ئەڭ يېقىن.

5- بالىڭزغا دىققەتتە بولۇڭ، ئۇنى ئۇزۇن ۋاقىت يالغۇز قويۇپ قويماستىن، كۈندە دېگىدەك ۋاقىت ئاجرىتىپ، ئۇنىڭغا ئىسلامى ۋە مىللى ئەخلاقتىن يېتەرلىك ساۋات بېرىشىڭز ئىنتايىن مۇھىم.

ئاللاھ ھەممىمىزنى توغرا يولغا يېتەكلىسۇن.